

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

PODSEKRETARZ STANU

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

DSZ-II.7107.2.10.2024

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/ 2024 r.

Pan dr Wojciech Nagel
Przewodniczący Zespołu Problemowego
Rady Dialogu Społecznego ds. Ubezpieczeń Społecznych
rds@cpsdialog.gov.pl

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o uczynienie przedmiotem najbliższego, styczniowego posiedzenia Zespołu sprawy nowelizacji przepisów rozporządzeń UE nr 883/2004¹ i 987/2009² dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ze względu na dynamikę prac związanych z polską Prezydencją w Radzie Unii Europejskiej będę zobowiązany za rozważenie organizacji przywołanego posiedzenia w terminie do 15 stycznia 2025 r.

W związku z Prezydencją Polski w Radzie Unii Europejskiej od 1 stycznia 2025 r. Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zobowiązane będzie kontynuować prace w zakresie nowelizacji ww. przepisów. Prace nad nowelizacją tych przepisów prowadzone są od grudnia 2016 r. (wniosek KE – 13 grudnia 2016r., podejście ogólne Rady - 21 czerwiec 2018r., stanowisko PE - 11 grudnia 2018r.). Zgodnie z porozumieniem Rady i PE z 2019 r. przedmiotem negocjacji pozostają obecnie wyłącznie kwestie:

- 1) definicji „siedziby przedsiębiorstwa” dla celów ustalania ustawodawstwa właściwego (*pluriactivity*),
- 2) obowiązku uprzedniego powiadomienia państwa wysyłającego o zamiarze podjęcia pracy za granicą /delegowania pracownika za granicę (prenotyfikacja)
- 3) zasad wypłaty zasiłków dla bezrobotnych pracowników transgranicznych.

Pomimo tak wąskiego zakresu negocjacji zbliżenie stanowisk Rady i PE pozostaje od ponad 5 lat niemożliwe.

Za punkt wyjścia do dalszych negocjacji Prezydencja Polska chce przyjąć projekt przedstawiony przez Prezydencje Hiszpanii, który był najbliższy postulatowi Polski w dotychczasowych negocjacjach (w załączeniu).

¹ Dz.U UE L. 166 z 30.04.2004, s.1 z późn. zm.

² Dz.U. UE L. 284 z 30.10.2024, s.1 z późn. zm.

1. Kluczowa z perspektywy Polski jest propozycja zmiany art. 14 ust. 5a rozporządzenia nr 987/2009 (pluriactivity). Przepis ten reguluje znaczenie **pojęcia „siedziba lub miejsce prowadzenia działalności przedsiębiorstwa”**, wykorzystywanego dla celów ustalania systemu ubezpieczeń właściwego dla osób wykonujących pracę w kilku państwach UE (np. w transporcie międzynarodowym). Stanowisko Polski w tym zakresie ewoluowało wraz ze zmianami stanowisk instytucji współpracujących (ZUS i MI) oraz pozostałych państw członkowskich. Początkowo Polska opowiadała się za całkowitą rezygnacją ze zmiany art. 14 ust. 5a rozporządzenia nr 987/2009 lub wykreśleniem z treści tego przepisu najbardziej problematycznych kryteriów: obrotów, czasu pracy, liczby świadczonych usług lub dochodu. Wobec braku poparcia dla tych rozwiązań ze strony innych państw, Polska zaczęła szukać alternatywnych strategii, m.in. zaproponowała rezygnację z kryteriów czasu pracy i obrotów oraz wprowadzenie do projektu przepisu, zgodnie z którym wszystkie kryteria wykorzystywane w procesie oceny siedziby przedsiębiorstwa mają równą wartość. Podjęto także próby wprowadzenia do art. 14 ust. 5a kryteriów zamiennych jednak nie spotkały się one z zainteresowaniem PE i innych państw. W ostatnim okresie Polska skupiła się na postulatach proponowanych przez Prezydencję Hiszpanii dotyczących: podziału definicji pomiędzy preambułę i część normatywną, wyraźnego wskazania, że lista kryteriów ma charakter niewiążący i przykładowy, oraz ograniczenia wskazanych kryteriów ekonomicznych do obrotów (akceptujące stanowisko Ministerstwa Infrastruktury).
2. W zakresie **prenotyfikacji** czyli obowiązku uprzedniego powiadomienia państwa wysyłającego o zamiarze podjęcia pracy za granicą /delegowania pracownika za granicę (art. 15 rozporządzenia nr 987/2009). Polska skłonna była zaakceptować obowiązek każdorazowego uprzedniego zgłaszania instytucji państwa wysyłającego zamiaru wykonywania pracy za granicą, o ile obowiązkowi temu będą towarzyszyły racjonalne derogacje. Polska podtrzymuje propozycję, aby zwolnione z konieczności prenotyfikacji, poza podróżami służbowymi, były wszystkie wyjazdy trwające do X dni (obecnie 3 dni), niezależnie od ich celu i charakteru. Polska sprzeciwia się także jakimkolwiek wyłączeniem sektorowym w zakresie korzystania z derogacji (red lines). W pozostałym zakresie Polska popiera propozycję standaryzacji potwierdzeń złożenia wniosków o wydanie dokumentów A1³, np. w ramach rozporządzenia o jednolitym portalu cyfrowym lub dedykowanej aplikacji. Polska jest natomiast przeciwna rozwiązaniom, które wymagałyby przekazywania informacji o złożeniu wniosku o dokument A1 przez instytucję państwa wysyłającego do instytucji państwa przyjmującego, gdyż w obecnych warunkach wymagałoby to podejmowania przez urzędników czynności manualnych. Zdaniem Polski, w przypadku standaryzacji potwierdzeń

³ Dokument wydawany przez instytucje ubezpieczeniową dla pracownika/osoby wykonującej działalność gospodarczą na terytorium innego państwa UE/EOG i Szwajcarii w celu potwierdzenia, że osoba ta jest objęta ubezpieczeniem społecznym w państwie, którego instytucja ten dokument wydała.

złożenia wniosków o dokumenty A1, wystarczające byłoby posługiwanie się w kontaktach z instytucją państwa przyjmującego potwierdzeniem generowanym automatycznie przez system danego państwa. Obecnie takie narzędzia nie są jednak dostępne.

3. W zakresie **zasiłków dla bezrobotnych** (art. 65 rozporządzenia 883/2004), Polska jest usatysfakcjonowana kompromisem osiągniętym przez Radę w 2018 r., zgodnie z którym co do zasady to państwo ostatniej pracy będzie odpowiedzialne za wypłatę świadczeń dla bezrobotnych dla pracowników transgranicznych, którzy pracowali w tym państwie przez co najmniej trzy miesiące. Polska deklaruje pewną elastyczność w kwestii długości okresu przynależności do systemu zabezpieczenia społecznego, po spełnieniu którego następowalaby zmiana państwa właściwego do wypłaty zasiłku dla bezrobotnych, jednakże kierunkowo opowiada się za tym, by wynosił maksymalnie 22 tygodnie. Ewentualne ustępstwa Polski w omawianym zakresie uzależnione będą od ostatecznych propozycji dotyczących ustawodawstwa właściwego.

W celu ustalenia dopuszczalnego marginesu negocjacyjnego, uwzględniającego polskie interesy i potencjalne obszary kompromisu chciałbym poznać opinie partnerów społecznych w wyżej opisanych kwestiach.

Załącz. 2.

Z wyrazami szacunku
dr hab. Sebastian Gajewski
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/